

p. Gierbiś

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. Żurawia 4 skr. pt. 24

00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 29-35-69; 28-37-04; 28-90-17

Telex: 816-436

ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41

Telefax: 29-40-89

BS/22/7/91 -

OPINIA PUBLICZNA O SYTUACJI I POLITYCE
GOSPODARCZEJ PO ZMIANIE RZĄDU

Komunikat z badań

Warszawa, styczeń 1991 r.

Celem opracowania jest przedstawienie opinii społecznych o naszej sytuacji gospodarczej oraz o polityce rządu w tym zakresie w styczniu¹ 91. Oceny te mają szczególne znaczenie w aspekcie powołania nowego rządu, deklarującego skoncentrowanie uwagi na sprawach gospodarczych.

Opinie o obecnej i przyszłej sytuacji gospodarczej

W styczniu¹ 91, podobnie jak w poprzednich badaniach, odsetek respondentów oceniających aktualną sytuację gospodarczą kraju jako *złą* był zdecydowanie wyższy od sumy odsetków określających ją jako *dobrą* i *ani dobrą, ani złą*. Jednak obecnie przewaga opinii negatywnych nad pozytywnymi jest ponad dwukrotnie niższa niż w styczniu¹ 90 i należy do najniższych w całym badanym okresie.

W porównaniu z wynikami sprzed roku obserwujemy znaczący przyrost ocen pozytywnych (10 punktów procentowych) oraz dużo większy spadek ocen negatywnych (33 punktów). W ciągu roku zwiększyła się również liczba ankietowanych (o 16,7 punktu procentowego) uznających naszą sytuację gospodarczą za *ani dobrą, ani złą*. Dokładna analiza rozkładu ocen w ciągu całego roku (rys.1) wykazuje, iż obecny ich poziom ukształtował się już w marcu ubiegłego roku. Stabilność opinii została jednak dwukrotnie zakłócona - wyraźnie pogorszyła się w lipcu w związku z protestami rolników i w listopadzie wskutek krytyki stanu gospodarki i sposobu jej reformowania w trakcie kampanii prezydenckiej.

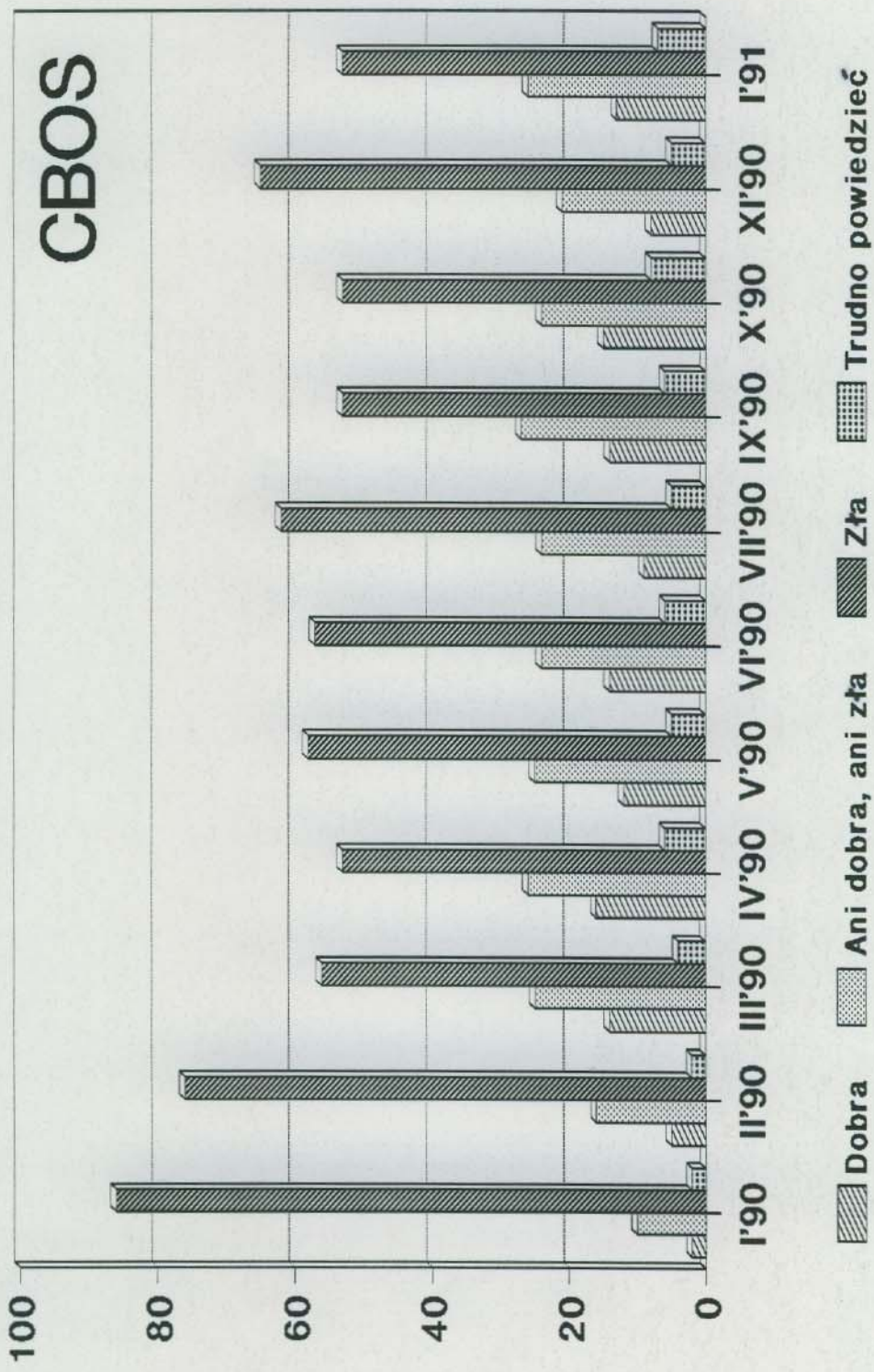
Dużo bardziej korzystne niż oceny aktualnego stanu sytuacji gospodarczej są przewidywania dotyczące jej rozwoju (rys.2).

Styczeń¹ 91 okazał się miesiącem, w którym nadal liczba respondentów nastawionych optymistycznie przewyższała łączny odsetek pesymistów i tych, którzy nie przewidują zmian. Utrzymał się również duży odsetek niezdecydowanych. Analiza wyników całorocznych wskazuje na odmienny niż w przypadku ocen aktualnej sytuacji trend - malała nieznacznie zarówno liczba optymistów (w stosunku do ba-

¹ Sondaż CBOS "Aktualności i wydarzenia" (12) przeprowadzony w dniach 12-14 stycznia 1991 r. na ogólnopolskiej reprezentatywnej próbie losowej dorosłej ludności (N=1450).

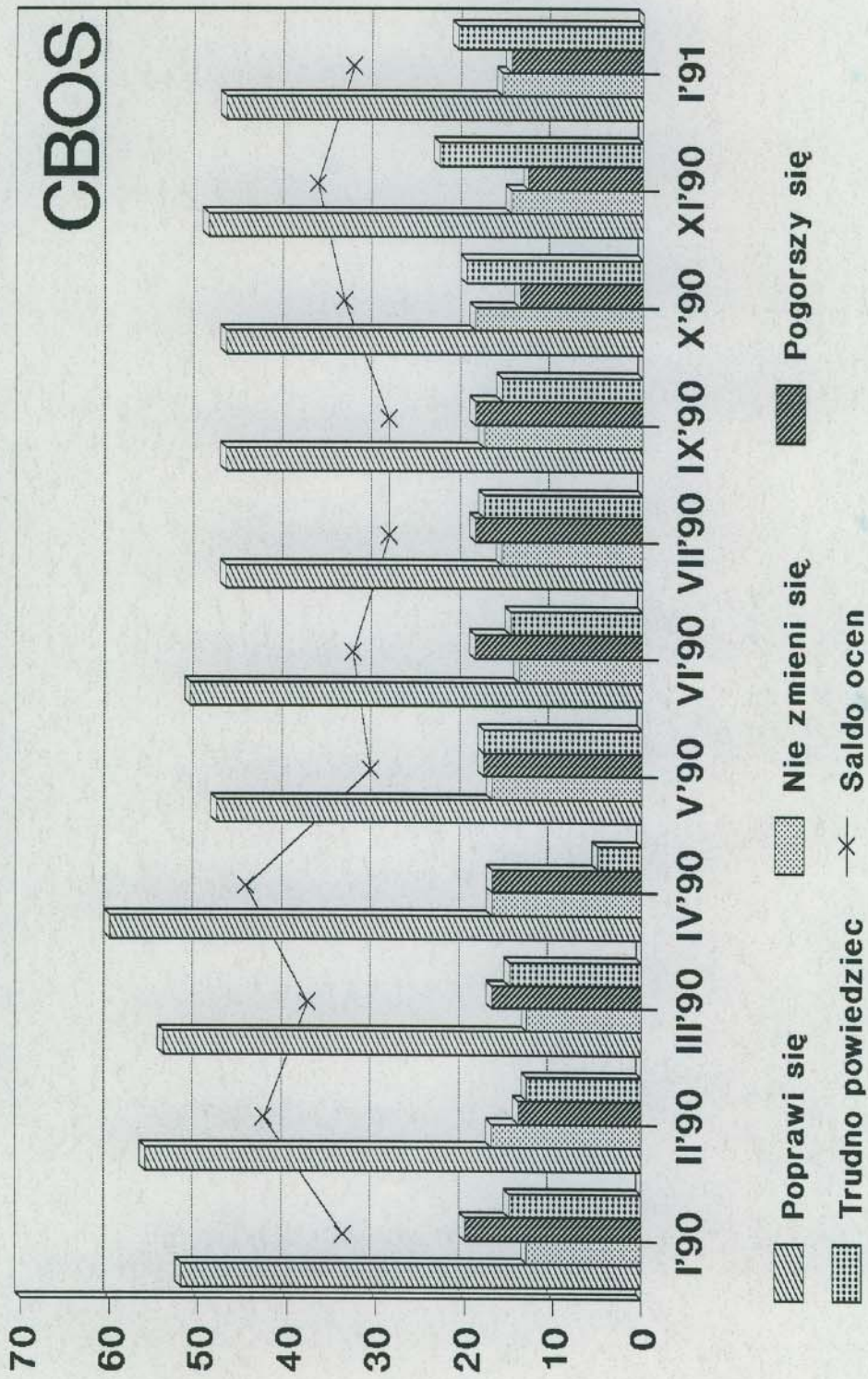
Rys. 1

Ocena aktualnej sytuacji gospodarczej w Polsce

100
80
60
40
20
0

Przewidywania dotyczące rozwoju sytuacji gospodarczej w Polsce

dań sprzed roku o 4,9 punktu procentowego), jak i pesymistów (4,6 punktu). Nie uległ w tym samym okresie znaczącym zmianom procent nie przewidujących zmian, powiększyła się natomiast grupa niezdecydowanych (o 6,9%). Saldo ocen w styczniu '91 w stosunku do poziomu tego wskaźnika w pozostałych miesiącach należy ocenić jako średnie - nie odbiega on poziomem od wartości ze stycznia '90.

Korzystne zdanie o obecnym stanie naszej gospodarki i optymistyczne prognozy co do jej przyszłości (tab.1 i 2 w aneksie) częściej formułują mężczyźni niż kobiety, mieszkańcy miast niż wsi, młodszy uczestnicy naszego sondażu, osoby bardziej wykształcone, mające wyższy dochód i status społeczno-zawodowy. Co ciekawe, inteligencja i kadra kierownicza - zawsze najkorzystniej oceniające przemiany dokonujące się w Polsce - oceniły szanse poprawy naszej gospodarki na poziomie ogółu próby.

Oczekiwania wobec polityki gospodarczej nowego rządu

Przytoczone wyżej dane wskazują, iż rząd J.K.Bieleckiego rozpoczyna swoją działalność w lepiej ocenianej sytuacji gospodarczej (choć nadal postrzeganej niekorzystnie) i przy niewiele gorszych (ale w dalszym ciągu optymistycznych) przewidywaniach co do jej przyszłości.

Należy wyraźnie podkreślić, że oczekiwania społeczne związane z nowym rządem dotyczą przede wszystkim spraw gospodarczych. W spontanicznych odpowiedziach na pytanie o najważniejszy obecnie problem dla Polski najczęściej (23,3% badanych) poruszano kwestie związane z *poprawą, odbudową, unormowaniem gospodarki, pokonaniem trudności gospodarczych*. Na drugim miejscu (17,7% odpowiedzi) znalazły się sprawy związane z *bezrobociem, zagrożeniem nim i kłopotami wywołanymi utratą pracy*. Niewiele rzadziej (16,9%) wymieniano problemy *rolnictwa*. Na pytanie: którymi problemami, sprawami rząd powinien zająć się w pierwszej kolejności? najczęściej odpowiadano, że *rolnictwem, stworzeniem warunków dla opłacalności produkcji rolnej* (29,5% wypowiedzi), nieco rzadziej, że *bezrobociem* (22,3%). Trzecią pozycję zajmuje *wyjście z kryzysu gospodarczego, uzdrowienie gospodarki, spraw gospodarczych* (15,2%).

Spośród 65,8% badanych znających zaprezentowany w Sejmie program rządu 7,6% *zdecydowanie*, a 57,4% *raczej* zgadza się ze stwierdzeniem, że *program rządu stwarza szansę na poprawę sytuacji gospodarczej kraju*. Co dziesiąty respondent (9,5%) był przeciwnego zdania, a jedna czwarta (24,6%) nie wyraziła swojej opinii. Można zatem mówić o dość dużym, choć ostrożnie udzielanym nowemu rządowi kredycie zaufania w sprawach gospodarczych.

Wniosek o ostrożności potwierdzają wypowiedzi badanych w kwestii, czy polityka rządu stwarza szansę wyjścia z kryzysu gospodarczego.

Tabela 1

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, dotychczasowa (zapropo- nowana przez nowego pre- miera) polityka rządu stwarza szansę wyjścia z kryzysu gospodar- czego.	Wskazania respondentów według terminów badań:								
	I '90	II '90	V '90	VI '90	VII '90	IX '90	X '90	XI '90	I '91
Tak	59,7	63,7	57,9	58,0	51,0	56,5	48,4	43,2	43,0
Nie	10,8	17,4	21,2	24,4	30,3	28,6	30,8	37,7	11,4
Trudno powiedzieć	29,3	19,0	20,9	17,4	18,7	14,9	20,7	18,9	45,4
Aprobata "netto"	48,9	46,3	36,7	43,6	20,7	27,9	17,6	5,5	31,6
Uwaga. Procenty nie sumują się do 100, gdyż nie uwzględniono braku danych. W marcu, kwietniu, sierpniu i grudniu brak pomiaru. W nawiasie pytanie w brzmieniu ze stycznia '90.									

Jak widać, odsetek opinii pozytywnych jest taki sam jak w najgorszym dla rządu Mazowieckiego listopadzie '90. Zdecydowanie dominują odpowiedzi *trudno powiedzieć*.

Jedną z zasadniczych kwestii stojących przed nowym rządem jest problem kontynuacji i zakresu zmian w dotychczas realizowanej polityce gospodarczej. Z danych tabeli 2 wynika, że respondenci zdecydowanie optują za wprowadzeniem zmian (70,7%), przy czym nieco częściej wskazują na potrzebę *dużych* poprawek niż *niewielkich*. Dużo bardziej zdecydowane stanowisko zajmują ankietowani w stosunku do dwóch najbardziej krytykowanych części składowych programu gospodarczego poprzedniego rządu: polityki rolnej

Tabela 2

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, nowy rząd powinien kontynuować politykę rządu T.Mazowieckiego:	Polityka		
	gospodarcza	rolna	finansowa
W całości	7,9	3,9	5,2
Z niewielkimi poprawkami	32,2	12,2	23,8
Z dużymi poprawkami	38,5	41,9	38,7
Odrzucić i realizować całkiem nowy program	14,5	35,1	23,2
Trudno powiedzieć	6,6	6,5	8,7

i finansowej. Najczęściej dostrzega się potrzebę wprowadzenia dużych poprawek - przy czym ponad jedna trzecia badanych uważa, że dotychczasowa polityka rolna powinna być całkowicie zmieniona. W taki sam sposób wypowiada się o polityce finansowej prawie jedna czwarta badanych.

Opinie o planie Balcerowicza

We wszystkich ubiegłorocznych sondażach respondenci CBOS określali swój stosunek do, stanowiącego podstawę polityki gospodarczej rządu, programu reform L.Balcerowicza. Ich wyniki przedstawia tabela 3.

Tabela 3

w procentach

Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do programu Balcerowicza?	Wskazania respondentów według terminów badań:										
	I '90	II '90	III '90	IV '90	V '90	VI '90	VII '90	IX '90	X '90	XI '90	I '91
Popieram go	41,5	38,6	31,6	34,5	32,7	37,1	26,1	34,8	34,8	30,9	30,2
Nie popieram go	8,5	12,9	20,2	19,1	23,9	22,5	24,3	20,9	19,2	23,6	28,9
Za mało o nim wiem	9,5	34,0	37,0	33,2	29,4	29,6	35,1	32,8	32,3	31,5	25,8
Trudno powiedzieć	40,2	14,6	11,1	13,2	13,5	10,7	14,4	11,4	13,3	13,3	14,9
Poparcie "netto"	33,0	20,7	11,4	15,4	8,8	14,6	1,8	13,9	15,6	7,3	1,3

Uwaga: w sierpniu i grudniu '90 brak pomiarów. Procenty nie sumują się do 100, gdyż nie uwzględniono braku danych.

Styczeń '91 okazał się dla planu Balcerowicza miesiącem niekorzystnym. Poparcie dla rządowego programu stabilizacji gospodarczej wyraziło 30,2% respondentów, a więc tyle samo co w listopadzie, zaś więcej niż w lipcu ubiegłego roku. Generalnie, nie jest to zatem najniższy odsetek korzystnie oceniających plan byłego i obecnego wicepremiera. Można wręcz stwierdzić, że od marca '90 utrzymuje się stała liczba zwolenników tej koncepcji gospodarczej. O pogorszeniu się ocen z nią związanych decyduje duży przyrost - największego jak dotąd - odsetka jej przeciwników. Tych ostatnich było w styczniu '91 po raz pierwszy (patrz poparcie "netto") tyle samo co zwolenników. W ciągu roku odsetek akceptujących plan Balcerowicza zmniejszył się o 11,3 punktu procentowego, a odmawiających mu poparcia zwiększył się o 20,4 punktu.

Dodatkowym wskaźnikiem stosunku do programu Balcerowicza są odpowiedzi na pytanie, czy program ten powinien być kontynuowany (tab.4).

Tabela 4

w procentach

Czy, Pana(i) zdaniem, po dotychczasowych doświadczeniach program Balcerowicza należy:	Wskazania respondentów według terminów badań:		
	X '90	XI '90	I '91
<i>Kontynuować w dotychczasowej postaci</i>	8,1	7,7	4,9
<i>Kontynuować, ale po wprowadzeniu istotnych zmian</i>	38,8	34,2	37,1
<i>Opracować nowy program, włączając te elementy programu Balcerowicza, które się sprawdziły</i>	22,5	23,6	28,6
<i>Opracować całkowicie nowy program gospodarczy</i>	13,3	18,8	16,3
<i>Trudno powiedzieć</i>	17,2	15,4	12,8

Uwaga: w pozostałych miesiącach brak pomiarów. Procenty nie sumują się do 100, gdyż nie uwzględniono braku danych.

Jak widać, w styczniu '91 - podobnie jak w poprzednich miesiącach - dominuje przekonanie, że program Balcerowicza powinien być kontynuowany, ale po wprowadzeniu istotnych zmian. Częściej niż po-

przednio wyrażany jest bliźniaczy pogląd o *opracowaniu nowego programu, włączającego te elementy koncepcji Balcerowicza, które się sprawdziły.*

Tylko 4,9% ankietowanych jest za *kontynuacją* tego programu w *dotychczasowej postaci*, a porównanie z wcześniejszymi danymi świadczy, że pogląd ten traci na popularności. Nie zmienia się natomiast niewielka częstość wskazań optujących za *opracowaniem całkowicie nowego programu gospodarczego*. Niedawne - podczas kampanii prezydenckiej - dyskusje nad przyszłością koncepcji Balcerowicza mogły wpłynąć na zmniejszenie się liczby nie mających opinii w tej sprawie.

Jak więc widać, również w styczniu '91 największą część (65,7%) naszej próby stanowią respondenci akceptujący założenia bądź niektóre elementy planu Balcerowicza, ale oczekujący dokonania jego modyfikacji.

Dane z tabeli 5 przedstawiają oceny kosztów poniesionych przez społeczeństwo w wyniku wdrażania reform gospodarczych.

Tabela 5

w procentach

<i>Jak Pan(i) sądzi, czy wyrzeczenia, które już poniosło społeczeństwo w wyniku realizacji programu Balcerowicza są?</i>	Wskazania respondentów według terminów badań:		
	VII '90	X '90	I '91
<i>Znacznie większe, niż można było się spodziewać</i>	56,9	48,8	52,9
<i>Nieco większe</i>	20,4	19,9	20,2
<i>Takie, jak można było się spodziewać</i>	15,3	21,3	17,5
<i>Nieco mniejsze</i>	2,2	4,3	4,1
<i>Znacznie mniejsze, niż można było się spodziewać</i>	1,8	1,8	2,4
<i>Trudno powiedzieć</i>	3,0	3,7	2,6

Uwaga: w pozostałych miesiącach brak pomiarów. Procenty nie sumują się do 100, gdyż nie uwzględniono braku danych.

Otrzymane dane jednoznacznie dowodzą, iż - podobnie jak w poprzednich sondażach - realizacja programu reform jest głównie kojarzona z wyrzeczeniami *znacznie większymi od spodziewanych* - w styczniu '90 sygnalizuje takie stanowisko ponad połowa respon-

dentów. Ogółem o większych niż oczekiwano wyrzeczeniach mówi 73,1%. Opinię, iż wyrzeczenia te były mniejsze formułuje skromny, wręcz marginalny odsetek badanych (6,5). Ostatnie wyniki są nieco mniej krytyczne niż te z lipca (najgorzej ocenianego miesiąca) i gorsze od korzystnego października.

Tabela 6

w procentach

Czy w stosunku do osiągniętych rezultatów poniesione koszty okazały się?	Wskazania respondentów według terminów badań:		
	VII '90	X '90	I '91
<i>O wiele za duże</i>	68,3	61,4	63,9
<i>Odpowiednie, warte poniesienia</i>	22,1	29,5	27,4
<i>Raczej małe</i>	4,1	4,9	4,4
<i>Trudno powiedzieć</i>	4,4	4,1	3,8

Uwaga: w pozostałych miesiącach brak pomiaru. Procenty nie sumują się do 100, gdyż nie uwzględniono braku danych.

Podobnie pesymistyczny wydźwięk mają dane w tabeli 6. Odzwierciedlają one opinie ankietowanych na temat relacji między osiągniętymi w wyniku reform rezultatami a poniesionymi kosztami społecznymi. Nadal dominuje opinia wyrażana ostatnio przez prawie 2/3 badanych, że koszty te były *o wiele za duże*. Ponad dwukrotnie mniej (27,4%) twierdzi, że były one *odpowiednie, warte poniesienia*, a tylko 4,4% - że *raczej małe*. Oczywiście i tu mamy do czynienia z charakterystycznym niewielkim spadkiem w stosunku do lipca i wzrostem względem października ocen niekorzystnych i odwrotną tendencją w przypadku opinii pozytywnych.

Poparcie dla planu Balcerowicza (tabela 3 aneksu) deklarują częściej mężczyźni niż kobiety, mieszkańcy miast (zwłaszcza dużych) niż wsi. Istnieje wyraźny, dodatni związek takiej postawy z poziomem wykształcenia i wysokością dochodów. Wśród grup społeczno-zawodowych najczęściej popierają ten program: inteligencja, kadra kierownicza oraz pracownicy umysłowi, a także pracownicy handlu i usług. Zwraca uwagę fakt, że aprobuje ten program zaledwie 31% prywatnych przedsiębiorców. Brak poparcia jest deklarowany najczęściej przez najmłodszą część naszych respondentów oraz rolników i robotników niewykwalifikowanych.

Gospodarka wolnorynkowa w Polsce

Sygnalizowany wyżej spadek zaufania do planu Balcerowicza w jego dotychczasowej postaci nie oznacza negacji deklarowanego przez rząd zasadniczego celu wdrażanych reform - stworzenia w Polsce gospodarki wolnorynkowej. Taki wniosek można wysnuć na podstawie styczniowych wypowiedzi naszych respondentów.

		CBOS
<i>Czy, ogólnie rzecz biorąc, próby stworzenia w Polsce gospodarki wolnorynkowej na wzór zachodni Pan(i):</i>		
<i>zdecydowanie popiera</i>		23,0%
<i>popiera</i>		50,4%
<i>nie popiera</i>		7,6%
<i>zdecydowanie nie popiera</i>		1,5%
<i>Trudno powiedzieć</i>		17,3%

Jak widać, prawie co czwarty badany deklaruje silne, a połowa umiarkowane poparcie dla wprowadzenia w Polsce gospodarki wolnorynkowej. Odmawia poparcia 9,1% ankietowanych.

		CBOS
<i>Czy, Pana(i) zdaniem, Polska zmierza do gospodarki wolnorynkowej:</i>		
<i>za szybko</i>		16,5%
<i>za wolno</i>		31,2%
<i>we właściwym tempie</i>		26,9%
<i>jestem przeciwnikiem gospodarki wolnorynkowej</i>		3,7%
<i>Trudno powiedzieć</i>		21,7%

Najczęściej prezentowanym poglądem co do tempa zmiernia w kierunku gospodarki wolnorynkowej jest opinia, że przebiega ono zbyt wolno. Ponad jedna czwarta ankietowanych akceptuje dotychczasową szybkość przemian, za jej zmniejszeniem opowiada się

16,5% respondentów, a niespełna 4% deklaruje wprost swoją niechęć do wolnego rynku jako systemu gospodarczego. Przeciwno jednoznacznej interpretacji powyższych wyników przemawia jednak fakt, iż aż co piąty badany nie ma sprecyzowanej opinii na ten temat.

CBOS	
<i>Jaki model gospodarki byłby, Pana(i) zdaniem, lepszy dla Polski:</i>	
<i>kapitalizm wolnorynkowy jak w Stanach Zjednoczonych czy Japonii</i>	26,3%
<i>socjaldemokratyczna forma kapitalizmu jak w Szwecji</i>	21,5%
<i>ani jeden, ani drugi, lecz zupełnie inny, kojarzący gospodarkę kapitalistyczną z socjalistyczną</i>	20,5%
<i>Trudno powiedzieć</i>	31,6%

Wypowiedzi na temat preferowanego modelu gospodarki wolnorynkowej są obecnie bardzo podzielone, przy czym najczęstszą jednak odpowiedzią (31,6%) było świadczące o braku sprecyzowanej opinii *trudno powiedzieć*.

Aprobata dla gospodarki wolnorynkowej jest silnie dodatnio związana (tab.4 w aneksie) z wielkością miejsca zamieszkania, poziomem wykształcenia oraz wysokością dochodów. W odróżnieniu od wyników planu Balcerowicza, poparcie dla wolnego rynku wyrażają również najmłodszy ankietowani.

x

x

x

Reasumując: w ostatnich ocenach naszej sytuacji gospodarczej nadal dominują opinie negatywne, ale ich przewaga nad pozytywnymi jest ponad dwukrotnie niższa niż w styczniu '90. Utrzymują się korzystne prognozy co do jej perspektyw - odsetek respondentów przewidujących poprawę przewyższa łączny odsetek pesymistów i nie przewidujących zmian.

W stosunku do poczynań gospodarczych nowego rządu można stwierdzić ostrożny optymizm, warunkowany dokonaniem poważnych korekt w polityce rolnej i finansowej.

W ocenie programu Balcerowicza najistotniejszy jest wzrost liczby jego przeciwników, których po raz pierwszy jest tyle samo co zwolenników. Łączy się to z utrzymującym się przekonaniem o znacznie wyższych niż oczekiwane wyrzeczeniach związanych z wdrażaniem reform i o zbyt dużych kosztach w stosunku do osiągniętych rezultatów.

Spadek zaufania do planu Balcerowicza w jego dotychczasowej postaci nie oznacza negacji deklarowanego przez rząd zasadniczego celu wdrażanych reform - stworzenia w Polsce gospodarki wolnorynkowej. Taki model gospodarki w Polsce popiera prawie trzy czwarte naszych respondentów.

Korzystna ocena obecnego stanu naszej gospodarki, optymizm co do jej przyszłości, poparcie dla planu Balcerowicza i gospodarki wolnorynkowej - są częściej deklarowane przez mężczyzn niż kobiety, mieszkańców miast niż wsi, osoby bardziej wykształcone i mające wyższy dochód oraz lepiej usytuowane w hierarchii społeczno-zawodowej.

ANEKS

Tabela 1

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację gospodarczą w Polsce. Czy jest ona:</i>		
	dobra	ani dobra, ani zła	zła
Ogółem	14	29	57
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	15	27	58
Kobiety	14	30	56
<u>Wiek</u>			
Do 24	21	27	52
25-29	18	36	46
30-39	17	28	55
40-49	10	28	62
50-59	7	31	62
60 lat i więcej	13	26	61
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	11	23	66
Miasto	16	33	51
<u>Wielkość miasta</u>			
Do 20 tys.	10	32	58
21-100	19	30	51
101-500	17	42	41
501 tys. i więcej mieszkańców	15	28	57
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	10	27	63
Zasadnicze zawodowe	14	33	53
Średnie	19	28	63
Wyższe	21	28	51
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>			
Inteligencja, kadra kierownicza	25	22	53
Pozostali umysłowi	16	31	53
Pracownicy handlu i usług	17	34	49
Robotnicy wykwalifikowani	15	31	54
Robotnicy niewykwalifikowani	15	33	52
Robotnicy najemni w rolnictwie i leś- nictwie	9	31	60
Rolnicy	7	20	73
Prywatni przedsiębiorcy	9	29	62
<u>Dochody osobiste respondenta</u>			
Do 450 tys.zł	15	25	60
451-700	10	27	63
701-950	11	30	59
951-1200	18	31	51
1201-1450	16	30	54
1451-1950	17	25	58
Powyżej 1950 tys.zł	18	34	48

Tabela 3

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Jak określił(a)by Pan(i) swój stosunek do programu Balcerowicza?</i>			
	popie- ram	nie po- pieram	za mało o nim wiem	brak opinii
Ogółem	30	29	26	15
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	35	29	20	16
Kobiety	26	29	31	14
<u>Wiek</u>				
Do 24	21	18	41	20
25-29	30	29	29	12
30-39	32	31	23	14
40-49	32	40	16	12
50-59	34	30	22	14
60 lat i więcej	30	24	30	16
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	19	40	32	15
Miasto	38	25	22	15
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	35	30	24	11
21-100	34	31	19	15
101-500	37	24	20	18
501 tys. i więcej mieszkańców	46	16	25	13
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	17	33	33	17
Zasadnicze zawodowe	26	32	27	15
Średnie	45	25	18	12
Wyższe	68	13	10	9
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	62	16	17	5
Pozostali umysłowi	49	19	17	15
Pracownicy handlu i usług	37	32	22	9
Robotnicy wykwalifikowani	29	27	26	17
Robotnicy niewykwalifikowani	16	33	31	20
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	22	33	25	21
Rolnicy	14	41	33	12
Prywatni przedsiębiorcy	31	28	28	13
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys. zł	20	41	25	14
451-700	17	32	30	21
701-950	32	32	22	14
951-1200	33	23	28	15
1201-1450	38	25	25	12
1451-1950	48	23	19	10
Powyżej 1950 tys. zł	46	19	28	6

Tabela 2

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Czy w ciągu najbliższych dwóch lat, Pana(i) zdaniem, sytuacja gospodarcza:</i>			
	poprawi się	nie zmieni się	pogorszy	brak opinii
Ogółem	47	16	15	22
<u>Płeć</u>				
Mężczyźni	52	17	15	16
Kobiety	44	15	15	26
<u>Wiek</u>				
Do 24	55	12	11	21
25-29	54	17	14	15
30-39	50	16	15	19
40-49	48	16	20	16
50-59	42	16	18	24
60 lat i więcej	41	17	12	29
<u>Miejsce zamieszkania</u>				
Wieś	43	13	19	25
Miasto	51	18	12	19
<u>Wielkość miasta</u>				
Do 20 tys.	56	16	7	21
21-100	47	21	13	20
101-500	56	15	14	15
501 tys. i więcej mieszkańców	45	20	13	21
<u>Wykształcenie</u>				
Podstawowe	39	14	18	29
Zasadnicze zawodowe	50	21	13	16
Średnie	56	13	13	18
Wyższe	62	16	11	11
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>				
Inteligencja, kadra kierownicza	52	23	11	14
Pozostali umysłowi	58	15	11	16
Pracownicy handlu i usług	62	15	13	10
Robotnicy wykwalifikowani	46	18	14	22
Robotnicy niewykwalifikowani	42	15	15	28
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	41	25	14	20
Rolnicy	36	10	23	31
Prywatni przedsiębiorcy	55	18	17	10
<u>Dochody osobiste respondenta</u>				
Do 450 tys. zł	42	10	24	24
451-700	39	17	16	28
701-950	41	22	17	20
951-1200	52	15	11	22
1201-1450	56	18	11	15
1451-1950	60	11	9	20
Powyżej 1950 tys. zł	67	10	13	9

Tabela 4

w procentach

Charakterystyka badanych	Rozkład odpowiedzi na pytanie: <i>Czy próby stworzenia w Polsce gospodarki wolnorynkowej na wzór zachodni:</i>		
	popiera	nie popiera	brak opinii
Ogółem	74	9	17
<u>Płeć</u>			
Mężczyźni	80	7	13
Kobiety	67	11	22
<u>Wiek</u>			
Do 24	81	5	14
25-29	79	8	13
30-39	81	8	11
40-49	72	9	19
50-59	72	12	16
60 lat i więcej	62	10	28
<u>Miejsce zamieszkania</u>			
Wieś	68	10	22
Miasto	78	8	14
<u>Wielkość miasta</u>			
Do 20 tys.	78	8	14
21-100	75	9	15
101-500	74	9	17
501 tys. i więcej mieszkańców	84	7	9
<u>Wykształcenie</u>			
Podstawowe	63	12	25
Zasadnicze zawodowe	75	7	18
Średnie	84	7	9
Wyższe	92	6	2
<u>Grupa społeczno-zawodowa</u>			
Inteligencja, kadra kierownicza	94	4	2
Pozostali umysłowi	86	8	6
Pracownicy handlu i usług	81	7	12
Robotnicy wykwalifikowani	74	9	17
Robotnicy niewykwalifikowani	62	13	25
Robotnicy najemni w rolnictwie i leśnictwie	65	23	12
Rolnicy	58	8	34
Prywatni przedsiębiorcy	90	2	8
<u>Dochody osobiste respondenta</u>			
Do 450 tys.zł	59	11	30
451-700	67	12	21
701-950	66	11	23
951-1200	76	8	16
1201-1450	85	7	8
1451-1950	91	4	6
Powyżej 1950 tys.zł	94	3	3